

Director,
XEVI XIRGO

Subdirectors,
JOSEP MARIA FLORES,
LLUÍS MARTÍNEZ,
JOSEP MARTINOY,
CARLES RIBERA

SECCIONS:
Política, **PEPA MASÓ;** Europa-Món, **PILAR ESTEBAN;**
Economia, **JOAN ARMENGOL;** Opinió, **TONI BROSA;**
Societat, **CARLES SABATÉ;** Cultura, Espectacles, **JAUME VIDAL;** Comunicació, **GEMMA BUSQUETS;** Disseny,
MANEL CASTILLA; Fotografia, **ROBERT RAMOS;**
Documentació, **CARME TORNÉS;** Delegada a Madrid,
MONTSE OLIVA; AVUI.CAT, **JORDI PALMER;**
President del Consell Editorial, **VICENT SANCHIS**

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Tàpies, 2 - 08001 Barcelona

CENTRALETA Tel. 93 316 39 00
ADREÇA INTERNET: <http://www.avui.cat>
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel. 972 18 64 80 - Fax: 972 18 64 40

PUBLICITAT: **HERMES COMUNICACIONS, S.A.**
Santa Eugènia, 42. 17005 Girona.
Tel.: 972 18 64 35 - Fax.: 972 18 64 10 - Adreça electrònica: publicitat@avui.cat

IMPRESSIÓ: **Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976** DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD.

A efectes del que preveu l'article 32.1 paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer resenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

**ELS GENS AFECTEN L'OPTIMISME,
COM ELS CONDICIONANTS
AMBIENTALS I SOCIALS**

David Bueno
i Torrens

**Professor i investigador de genètica de la UB
i divulgador de la ciència**

Apologia de l'optimisme

L'optimisme és una característica humana que presenta diversos graus de manifestació, en funció de cada persona concreta, i que es veu influenciada per la seva situació personal i per l'ambient social. També té una arrel biològica que, com justificaré, té una certa relació amb la capacitat creativa i la llibertat, la qual cosa genera reflexions interessants. Com qualsevol característica mental és conseqüència del funcionament del cervell i hi ha gens que hi influeixen, com per exemple un transportador de la serotonina i un receptor de la dopamina, dos neurotransmissors amb múltiples funcions. Curiosament, aquests gens, junt amb altres gens coneguts, intervenen en la nostra capacitat creativa.

EL FET QUE HI HAGI GENS que condicionin aquestes característiques implica que la selecció natural ha afavorit llur funció. En el cas de la creativitat, no és gens estrany, atès que és una de les adaptacions que ens han permès sobreviure com a espècie. Davant de qualsevol canvi o pressió exterior que ens generi incomoditat, els processos creatius ens permeten desenvolupar estratègies

SALVADOR ANTON

per adaptar-nos-hi o per adaptar allò que ens envolta a les nostres necessitats. En aquest context, l'optimisme, que des del punt de vista biològic s'entén com al voluntat de seguir vivint i procreant malgrat que la mort sigui, en darrer terme, inevitable, afavoreix la predis-

posició mental necessària per buscar solucions.

TANMATEIX, QALSEVOL PROCÉS creatiu fa necessari que hauguem de gaudir d'una certa llibertat de pensament, atès que per crear cal fer noves associacions d'idees i aquestes difícil-

“Sentim plaer quan tenim una idea nova, quan veiem el món amb optimisme i quan pensem amb llibertat”

ment poden sorgir de línies estandarditzades de pensament. És un tema que m'apassiona i hi he dedicat moltes hores de feina, les principals conclusions de les quals he plasmat en un llibre de divulgació que acaba de sortir publicat (*L'enigma de la llibertat. Una perspectiva biològica i evolutiva de la llibertat humana*, Ed. Bromera).

UN DELS MOTIUS QUE JUSTIFICA que tant l'optimisme com la creativitat i la llibertat de pensament contribueixen a la supervivència de la nostra espècie és que van associats al plaer, i el plaer és un dels mecanismes cerebrals que garanteixen la realització de les necessitats biològiques bàsiques, com l'alimentació i la reproducció. Així també sentim plaer quan tenim una idea nova, quan veiem el món amb optimisme i quan pensem amb llibertat, tant si és un lliure albir autèntic

com únicament una sensació subjectiva de llibertat.

DIT AIXÍ, PERÒ, POT SEMBLAR que tot plegat vingui condicionat únicament pels nostres gens. Res més lluny de la realitat, perquè la biologia del nostre cervell és molt plàstica i permet incorporar en el seu funcionament els condicionants ambientals i socials, els quals poden potenciar, i també limitar, totes aquestes característiques de la nostra personalitat. Aquest fet, juntament amb la complexa relació funcional que hi ha en el nostre cervell entre optimisme, creativitat i llibertat de pensament, genera una possibilitat molt interessant: que la potenciació cultural i educativa d'aquests aspectes i del plaer que poden provocar actui de forma sinèrgica i beneficiï el conjunt, malgrat que també es pugui donar, i sens dubte és doni, la situació contrària, que la mutilació, conscient o inconscient, d'algun d'aquests aspectes perjudiqui els altres. Unes possibilitats que cal tenir molt en compte, atès que la millor manera de prosperar a nivell personal i col·lectiu és a través de l'optimisme, la creativitat i la llibertat, com ha fet sempre la nostra espècie.

Polítiques de boina i campanar

Ramon
Rovira

Periodista

Hi havia un temps que això era can Rothschild. No hi faltava mai de res i no venia mai de mil duros. Eren aquells anys quan el president Zapatero deia que l'economia espanyola esta-

va a punt de superar la italiana i el ministre d'Obres Públiques s'omplia la boca dient que Espanya seria el país del món amb més quilòmetres d'alta velocitat. Cavalcant a l'esquena de tanta bonança econòmica, tothom va fer la carta als Reis. Un aeroport per aquí, una estació de l'AVE per allà, un auditori amb palau de congressos incorporat mes enllà... I com que la mamella semblava inesgotable, els governs de torn

repartien a cor què vols per satisfer les exigències de les masses amb el criteri de si ho té el veí, jo també ho vull. Enmig de tanta exuberància irracional no hi havia temps per planificar gaire, i els projectes se sortejaven a la tómbola de la política clientelista, pensant que unes infraestructures de qualitat necessàriament havien de generar demanda. Ara la tossuda realitat ens ha esclatat a la cara. Ni calia fer un aero-

port a prop de cada capital de províncies, ni l'AVE pot arribar a cada barri, ni hi ha prou músics per omplir tants auditoris.

És en època de vaques magres com aquesta quan aquesta patètica realitat es manifesta amb tota la seva cruesa. A Ciudad Real van fer un aeroport que havia de ser alternativa del de Madrid i en els temps de més esplendor hi aterraven un parell d'avions. A Castelló, ni això, i les flamants

pistes són per anar a fer-hi el pícnic de cap de setmana, mentre que l'aeròdrom de Lleida-Alguaire és víctima de la seva proximitat excessiva amb Barcelona i Madrid. En el cas del tren d'alta velocitat, tot va començar el 92 amb el despropòsit de connectar Madrid amb Sevilla quan semblava més lògic unir primer la capital amb Barcelona i potenciar l'eix mediterrani, per on circulen la gran majoria de les mercaderies

destinades a l'exportació. Com és sabut, la connexió Madrid-Barcelona va haver d'esperar fins fa un parell d'anys, i un ferrocarril decent per al llevant és encara una entelèquia. A partir d'aquí, la teranyina de vies de gran velocitat s'ha estès de dalt a baix i d'esquerra a dreta, sense que moltes vegades el volum de passatgers ni les disponibilitats pressupostàries puguin justificar una inversió tan descomunal. Però ja se sap, és el peatge que cal pagar quan les decisions sobre com gastar el diner públic, es prenen basant-se en consideracions polítiques de boina i campanar.